

Sygn. akt II Ca 159/15

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Cezary Klepacz (spr)**

Sędziowie: **SO Rafał Adamczyk**

SO Hubert Wicik

po rozpoznaniu w dniu 1 lutego 2016 r. w Kielcach na rozprawie sprawy

z wniosku P. K.

z udziałem A. K. (1)

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji wnioskodawcy i uczestniczki od postanowienia Sądu Rejonowego w Końskich z dnia 4 sierpnia 2014 r., sygn. akt I Ns 318/12

postanawia: 1. zmienić zaskarżone postanowienie w punktach:

- I (pierwszym) w ten sposób, że wyeliminować określenie „końcowego podziału”,

- I (pierwszym) podpunkty: 1. (pierwszy) w ten sposób, że określenie „wierzytelność z prawa umowy” zastąpić określeniem „prawo”, 61 (sześćdziesiąty pierwszy) przez uchylenie zawartego w nim rozstrzygnięcia i 86 (osiemdziesiąty szósty) w całości przez nadanie mu brzmienia: „wkłady oszczędnościowe zgromadzone na terminowych książeczkach oszczędnościowych Banku (...) o numerach: (...) – w kwocie 24.512,19 (dwadzieścia cztery tysiące pięćset dwanaście i 19/100) złotych i (...) – w kwocie 61,12 (sześćdziesiąt jeden i 12/100) złotych”,

- II (drugim) litera a) podpunkty: 1. (pierwszy) i 58 (pięćdziesiąty ósmy) przez uchylenie zawartych w nim rozstrzygnięć,

- II (drugim) litera b) podpunkt 7 (siódmy) w całości przez nadanie mu brzmienia: „prawo opisane w punkcie I (pierwszym) podpunkt 1. (pierwszy)”,

- II (drugim) litera b) poprzez dodanie podpunktu 8. (ósmego) o treści: „wkłady oszczędnościowe opisane w punkcie 1 (pierwszym) podpunkt 86 (osiemdziesiąty szósty)”,

- III (trzecim) w ten sposób, że zasądzić kwotę 37.915,15 (trzydzieści siedem tysięcy dziewięćset piętnaście i 12/100) złotych, zamiast kwoty 13.842,26 złotych;

- IV (czwartym), V (piątym) i VI (szóstym) w całości i zasądzić tytułem zwrotu nakładów i wydatków z majątków osobistych na majątek wspólny: od P. K. na rzecz A. K. (1) kwotę 12.520,18 (dwanaście tysięcy pięćset dwadzieścia i 18/100) złotych, a od A. K. (1) na rzecz P. K. kwotę 1.484,46 zł (jeden tysiąc czterysta osiemdziesiąt cztery i 46/100) złotych – obie płatne w terminie do 12 maja 2016 r., z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w zapłacie oraz oddalić w pozostałej

części żądania wnioskodawcy i uczestniczki rozliczenia nakładów z ich majątków osobistych na majątek wspólny i pobranych pożytków;

2. oddalić apelację w pozostałej części;

3. nakazać pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kielcach od P. K. i A. K. (1) kwoty po 37,50 (trzydzieści siedem i 50/100) złotych tytułem kosztów sądowych;

4. orzec, że wnioskodawca i uczestniczka ponoszą koszty postępowania apelacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie.

SSO R. Adamczyk SSO C. Klepacz SSO H. Wicik

Sygn. akt II Ca 159/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Końskich wydał w dniu 4 sierpnia 2014 r. postanowienie, którym:

I ustalił, że w skład końcowego podziału majątku wspólnego A. K. (1) i P. K. wchodzi:

1. wierzytelność z prawa umowy dzierżawy od (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w K. terenu o powierzchni 40,30 m², położonego w K. przy ul. (...),
2. wyposażenie sklepu przy ul. (...) w K. w postaci mebli, trzech regałów, 40 stojaków na ubrania, biurka-lady, ekspozycji wiszącej, 7 manekinów, oświetlenia oraz towaru w sklepie,
- 3.-81. meble i wyposażenie domu, szczegółowo opisane w treści postanowienia,
82. wartość czterech opon zimowych B.,
83. wartość czterech opon zimowych B.,
84. wierzytelność (...) jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku otwartego funduszu emerytalnego (...) Otwarty Fundusz Emerytalny o wartości na dzień 20 września 2010 r. 20.276,30 zł – na rzecz P. K.,
85. wierzytelność (...) jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku otwartego funduszu emerytalnego (...) Otwarty Fundusz Emerytalny o wartości na dzień 20 września 2010 r. 34 837,52 zł – na rzecz A. K. (1),
86. wierzytelność w kwocie 105,48 zł figurującą na rachunku P. K. w Banku (...) Spółka Akcyjna na datę 20 września 2010 r.

II w trybie końcowego podziału majątku wspólnego A. K. (1) i P. K. przyznał na wyłączną własność:

a) A. K. (1):

1. wierzytelność z prawa umowy dzierżawy od (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w K. terenu o powierzchni 40,30 m², położonego w K. przy ul. (...),
2. wyposażenie sklepu przy ul. (...) w K.,
- 3.-78. ruchomości szczegółowo opisane w treści postanowienia,
79. wierzytelność (...) jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku otwartego funduszu emerytalnego (...) Otwarty Fundusz Emerytalny o wartości na dzień 20 września 2010 r. 34 837,52 zł,

b) P. K.:

1-5. ruchomości szczegółowo opisane w treści postanowienia,

6. wierzytelność(...)jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku otwartego funduszu emerytalnego (...) Otwarty Fundusz Emerytalny o wartości na dzień 20 września 2010 r. 20.276,30 zł,

7. wierzytelność w kwocie 105,48 zł na rachunku P. K. w Banku (...) SA na datę 20 września 2010 r.

III tytułem dopłaty zasądził od A. K. (1) na rzecz P. K. kwotę 13 842,26 zł, płatną w terminie trzech miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia, wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w zapłacie;

IV tytułem rozliczenia nakładów z majątku wspólnego i majątków osobistych, a także roszczeń z tytułu posiadania rzeczy, zasądził od P. K. na rzecz A. K. (1) kwotę 6.472,89 zł, płatną w terminie trzech miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia, wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w zapłacie;

V oddalił w pozostałej części żądania P. K.;

VI oddalił w pozostałej części żądania A. K. (1);

VII pobrał od wnioskodawcy, z zasądzonego na jego rzecz roszczenia, na rzecz Skarbu Państwa kwotę 4.295,22 zł tytułem kosztów sądowych;

VIII pobrał od uczestniczki na rzecz Skarbu Państwa kwotę 4.295,22 zł tytułem kosztów sądowych;

IX stwierdził że w pozostałym zakresie wnioskodawca i uczestniczka ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Sąd uznał za bezsporne, że P. K. i A. K. (1) zawarli związek małżeński w dniu 23 sierpnia 1997 r. Wyrokiem Sądu Rejonowego Końskich z dnia 25 listopada 2011 r., sygn. akt III RC 271/11, ustanowiona została między A. K. (1) i P. K. rozdzielnosc majątkowa z dniem 20 września 2011 r., a wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 19 kwietnia 2013 r., sygn. I C 2823/11, małżeństwo stron zostało rozwiązane przez rozwód z winy P. K.. W związku z nieporozumieniami rodzinnym, wnioskodawca opuścił zajmowany wspólnie z żoną i dziećmi dom przy ul. Związku (...) w K. dnia 20 września 2011 r. Postanowieniem Prokuratury Rejonowej w Końskich z dnia 18 października 2011 r., sygn. akt Ds. 1549/11/D, zastosowano wobec P. K. środek zapobiegawczy w postaci dozoru policyjnego z nałożeniem warunku opuszczenia domu wspólnie zajmowanego z A. K. (1). Środek ten został uchylony postanowieniem Sądu Rejonowego w Końskich z dnia 22 października 2013 r. Decyzją z dnia 11 czerwca 2012 r. wnioskodawca został wymeldowany z domu przy ul. (...). Wyrokiem z dnia 4 października 2013 r., sygn. akt II K 15/12, Sąd Rejonowy w Końskich uznał P. K. za winnego kilkukrotnego naruszenia nietykalności cielesnej A. K. (1), wyzywania jej słowami powszechnie uznawanymi za obelżywe, a także kierowania gróźb w stosunku do J. M..

Postanowieniem częściowym z dnia 31 marca 2014 r., wydanym w niniejszej sprawie, dokonano częściowego podziału majątku wspólnego stron, ustalając, że w jego skład wchodzi: zabudowana nieruchomość położona przy ul. (...) w K., objęta księgą wieczystą (...), niezabudowana nieruchomość położona w K. przy ul. (...), objęta księgą wieczystą (...) oraz dwa samochody osobowe: M. (...) i J. (...). Sąd przyznał na wyłączną własność A. K. (1) nieruchomość zabudowaną, a pozostałe składniki – P. K..

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

P. K. od początku lat 90. prowadził działalność handlową.

A. K. (1) od 1996 r. pracuje w szkołach w K. jako nauczyciel.

W dniu 13 października 1995 r. wnioskodawca kupił samochód marki A. (...) za kwotę 20.000 marek niemieckich, który sprzedał 23 września 1999 r. za kwotę 35.000-40.000 zł, przeznaczając ją na umeblowanie wspólnego domu.

W dniu 21 czerwca 1996 r. P. K. zawarł z (...) Spółdzielnią Mieszkaniową w K. umowę dzierżawy terenu o powierzchni 40,30 m², położonego przy ul. (...) w K., z przeznaczeniem na postawienie tymczasowego pawilonu handlowego niepołączonego trwale z gruntem. Dnia 21 czerwca 1996 r. wnioskodawca zawarł ze Spółdzielnią umowę o budowę tymczasowego pawilonu handlowo-usługowego, który wzniesiono latem 1996 r. ze środków P. K., częściowo na gruncie A. K. (2), a częściowo na gruncie wydzierżawionym.

Uczestniczka przed zawarciem małżeństwa otrzymała od rodziców darowiznę w kwocie 18.000 zł, którą przeznaczyła na zakup towaru do sklepu prowadzonego z przyszłym mężem.

W 1998 r. małżonkowie kupili nieruchomość przy ul. (...) w K. zabudowaną domem mieszkalnym w stanie surowym. Środki na zakup pochodziły z prezentów ślubnych, oszczędności P. K., bieżącej działalności gospodarczej wnioskodawcy i zarobków uczestniczki. Strony wprowadziły się do domu w 2000 r.

W dniu 28 kwietnia 2005 r. rodzice wnioskodawcy darowali P. i A. małżonkom K. udział do 1/2 części w samochodach B. (...) i V. (...). Właścicielem do 1/2 części pojazdów był P. K..

Niezależnie od działalności prowadzonej w pawilonie przy ul. (...) małżonkowie K. rozpoczęli działalność handlową w wynajmowanym sklepie przy ul. (...) w K.. W 2005 r. kupili wyposażenie sklepu w postaci mebli za kwotę 2.000-2.500 zł. Do 2005 r. lub 2006 r. umowy dzierżawy terenu od (...) Spółdzielni Mieszkaniowej zawierał P. K., a od tej pory umowy – A. K. (1).

Dnia 13 marca 2007 r. P. K. nabył jednostki uczestnictwa w Towarzystwie Funduszy Inwestycyjnych SA za kwotę 9.000 zł. Lokata wygasła z dniem 12 marca 2008 r.

W dniu 10 czerwca 2005 r. P. K. zawarł z J. M. (bratem żony) umowę spółki cywilnej (...). Każdy ze współników wniósł wkład pieniężny w kwocie po 25.000 zł. Wspólnicy prowadzili sklep (...) przy ul. (...) w K.. Dnia 26 września 2011 r. P. K. złożył oświadczenie o wypowiedzeniu swojego udziału w spółce ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2011 r. W związku z tym J. M. sporządził rozliczenie spółki. Wspólnicy zawarli w dniu 18 maja 2012 r. porozumienie co do spłaty części zadłużenia, a to w związku ze sprzedażą w dniu 18 maja 2012 r. samochodu dostawczego C. (...). Prowadzenie sklepu przejął R. W., który nabył część jego wyposażenia. Przy transakcjach obecni byli wierzyciele współników, którzy przejmowali pieniądze. W związku z udziałem w spółce (...) wykazał za rok 2011 stratę w kwocie 61.778,63 zł.

M. K. przekazała wnioskodawcy kwotę 50.000 zł, żądając jej zwrotu w związku z narastającym konfliktem w rodzinie syna. Pieniądze z wygasłej lokaty terminowej w kwocie 52.952,44 zł wraz z odsetkami w kwocie 2.573,15 zł zostały zdeponowane na rachunku w Banku (...) SA dnia 18 marca 2009 r., którego posiadaczem był P. K., chociaż operacje były dokonywane również przez A. K. (1). W dniu 16 września 2011 r. pieniądze w kwocie 50.164, 23 zł zostały przekazane M. K.. Z chwilą wypłaty rachunek został zlikwidowany.

M. K. przekazała synowi kwotę 40.000 zł na zakup ziemi. Nieruchomość położona przy ul. (...) w K. została nabyta w dniu 5 marca 2008 r. na współwłasność małżonków K..

Oboje małżonkowie dysponowali środkami zgromadzonymi w otwartym funduszu emerytalnym (...) OFE. Wartość jednostek na dzień 20 września 2011 r. wynosiła: dla P. K. – liczba jednostek 649, (...) na łączną wartość 20 276,30 zł, a dla A. K. (1) – liczba jednostek 1.116, (...) na łączną wartość 34 837,52 zł.

W chwili orzeczenia rozdzielenia majątkowej małżonkowie posiadali ruchomości stanowiące w przeważającej części wyposażenie domu przy ul. (...) w K. oraz przedmioty związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, szczegółowo wskazane w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia (k.656-657), o łącznej wartości, wg stanu na dzień 20 września 2011 r., a cen aktualnych, 31.090 zł.

A. K. (1) posiadała rachunek bankowy w Banku (...) SA, na który wpływały środki pochodzące z jej wynagrodzenia za pracę. W dniu 25 sierpnia 2011 r. wypłaciła z tego rachunku kwotę 20.000 zł, a dnia 19 września 2011 r. – kwotę 19.000 zł.

P. K. był posiadaczem rachunku w Banku (...) SA, przy czym do dysponowania środkami na tym rachunku upoważniona była również A. K. (1). Rachunek był wykorzystywany do przelewów związanych z działalnością gospodarczą prowadzoną przez wspólników spółki cywilnej (...), których dokonywała uczestniczka. W dniu 12 września 2011 r. wypłaciła ona z rachunku kwotę 10.400 zł, a w dniu 19 września 2011 r. – kwotę 10.500 zł. Saldo na dzień 20 września 2011 r. wyniosło 105,48 zł. W dniu 5 marca 2012 r. uczestniczka dokonała spłaty zadłużenia pozostałego na tym rachunku, dokonując przelewu kwoty 1.385 zł, po czym rachunek został zamknięty.

Wiosną 2010 r. Z. B. udzieliła małżonkom K. pożyczki w kwocie 20.000 zł, a w czerwcu tego roku – w kwocie 6.000 zł. Pieniądze miały być przeznaczone na remont nieruchomości przy ul. (...). Pożyczkę zwróciła A. K. (1), wypłacając pieniądze ze swojego rachunku bankowego.

Wnioskodawca zajmował się okazjonalnie zakupem i pośrednictwem w sprzedaży pojazdów. W 2011 r. sprowadził dla A. K. (1) samochód marki M., który był uszkodzony i przygotowany do naprawy, a przechowywany w garażu na nieruchomości stron. A. K. (1) przekazała mężowi kwotę 35.000 zł na zakup tego auta.

Po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej P. K. poniósł wydatki z majątku osobistego na majątek wspólny. W dniach 3 stycznia i 13 sierpnia 2012 r. uiścił tytułem składki za ubezpieczenie pojazdu M. (...) kwoty odpowiednio: 923,80 zł i 935,19 zł, a później także 668,94 zł. W dniu 13 sierpnia 2012 r. uiścił składkę w kwocie 224 zł z tytułu ubezpieczenia nieruchomości przy ul. (...). Dnia 9 lipca 2012 r. poniósł opłatę w kwocie 217,70 zł na rzecz Canal+ Cyfrowy tytułem spłaty zaległości za abonament telewizyjny. W dniu 2 listopada 2012 r. kupił cztery opony zimowe za kwotę 1.660 zł.

Również A. K. (1) dokonywała nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny. Uiściła opłatę za dzierżawę gruntu i wywóz nieczystości w kwocie 530,05 zł, podatek od nieruchomości przy ul. (...) w kwocie 365 zł, opłatę z tytułu dzierżawy w kwotach 1.663,93 zł. i 1.060,10 zł. Łącznie z tytułu utrzymania pawilonu handlowego od września 2011 r. do lipca 2014 r. uczestniczka poniosła koszty w kwocie 20.898,82 zł. Dokonała spłaty na rzecz S. S. z tytułu zakupionego towaru w kwocie 350 zł. Uiściła również składki w kwocie 931 zł i 231 zł za ubezpieczenie domu, opłatę za pielęgnację ogrodu i podatki.

Dnia 15 lipca 2010 r. uczestniczka wynajęła D. J. pawilon przy ul. (...) za kwotę czynszu miesięcznego 700 zł. D. J. wynajmowała pawilon do końca czerwca 2012 r. Od 5 stycznia 2013 r. do 1 października 2013 pawilon wynajmował G. K. za kwotę czynszu 580 zł miesięcznie. Od lipca 2012 r. do 5 stycznia 2013 r. oraz od października 2013 r. do chwili obecnej pawilon nie jest użytkowany. Uczestniczka prowadziła do końca stycznia 2013 r. własną działalność gospodarczą w tym pawilonie. Lokal przy ul. (...) był dzierżawiony od 2005 r. od osoby fizycznej. Od lutego 2013 r. działalność gospodarczą w sklepie przy ul. (...) prowadzi matka uczestniczki.

Za nieudowodnione Sąd uznał twierdzenie wnioskodawcy, że w sejfie w domu uczestników zdeponowane były pieniądze w kwocie 200.000 zł, które wbrew wiedzy i woli P. K. miała zabrać uczestniczka.

Sąd nie dał też wiary twierdzeniom P. K., że darowizna uczyniona na jego rzecz przez matkę była przeznaczona do jego majątku osobistego.

Wartość wszystkich ruchomości wynosi 33.595,48 zł. P. K. przyznano rzeczy o łącznej wartości 2.955,48 zł. Powinien on zwrócić uczestniczce połowę tej kwoty. A. K. (1) otrzymała z kolei ruchomości o wartości 30.640 zł i też powinna zwrócić wnioskodawcy połowę tej kwoty. Ostatecznie daje to kwotę 13.842,26 zł, która została zasądzona w pkt III.

Środki zgromadzone na rachunkach OFE każdej ze stron pochodziły z jej dochodów, wobec czego Sąd przyznał na wyłączną własność każdej z nich te środki.

Do majątku wspólnego nie wchodzi własność pawilonu handlowego przy ul. (...), wobec czego nie były rozpoznawane wzajemne roszczenia stron z tytułu jego posiadania.

Sąd przyznał prawo dzierżawy gruntu A. K. (1), ponieważ to ona od 2005 r. podpisywała kolejne umowy w tym zakresie.

Rozliczeniu podlegał wkład P. K. do spółki cywilnej, jako nakład z majątku wspólnego na majątek jego osobisty, co oznacza, że powinien on zwrócić uczestniczce połowę tego udziału, tj. kwotę 12.500 zł.

Ponadto wnioskodawca powinien zwrócić uczestniczce połowę spłaconego zadłużenia na wspólnym rachunku bankowym (692,50 zł), połowę spłaconej przez uczestniczkę pożyczki (13.000 zł), połowę opłat związanych z dzierżawą (10.449,41 zł), połowę opłat i danin związanych z nieruchomościami (1.765,44 zł) oraz połowę wartości samochodu M. (17,000 zł), co łącznie daje łącznie kwotę 55.407,35 zł.

Z kolei uczestniczka powinna zwrócić wnioskodawcy łącznie kwotę 48.934,46 zł. Składają się na nią wydatki na majątek wspólny (spłata zadłużenia z tytułu abonamentu telewizyjnego, ubezpieczenie OC samochodów, połowa środków spożytkowana na majątek wspólny, a uzyskanych ze sprzedaży samochodu A. (...)). Uczestniczka nie wykazała, że pobraną ze wspólnego rachunku bankowego kwotę 59.900 zł spożytkowała na potrzeby rodziny, zatem i ta kwota podlegała rozliczeniu.

Ostatecznie zatem wnioskodawca powinien zwrócić uczestniczce kwotę 6.472,89 zł, którą zasądzone w pkt IV.

Koszty związane z zamieszkiwaniem i bieżącym utrzymaniem domu przy ul. (...) powinna ponosić uczestniczka, bowiem od 20 września 2011 r. tylko ona tam mieszkała. Z tych samych względów nie podlega rozliczeniu kwota przeznaczona na zakup opon do samochodu M. (...), z którego korzystał tylko wnioskodawca.

Nie podlegają rozliczeniu korzyści z prowadzonej przez uczestniczkę działalności gospodarczej oraz wynagrodzenie za używanie samochodów przez wnioskodawcę.

Postanowienie to zaskarżyli wnioskodawca i uczestniczka.

P. K. zaskarżył je w punktach I.1, III, IV, V, VI, VII, zarzucając:

1. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że:

- A. K. (1) przekazała mężowi kwotę 35.000 zł na zakup samochodu marki M. w dniu 26 września 2011 r. jedynie w oparciu zeznania uczestniczki i wyciąg z rachunku bankowego, bez uwzględnienia, że strony od lipca 2011 r. pozostawały w ostrym konflikcie,

- darowizna została dokonana przez M. K. na rzecz obojga małżonków, pomimo zeznań tej osoby, L. K. i wnioskodawcy o stosunkach panujących między uczestniczką a M. K.,

- małżonkowie zaciągnęli w 2010 r. pożyczkę od Z. B. w wysokości 26.000 zł, którą rzekomo miała spłacić w dniu 5 października 2011 r. uczestniczka, mimo iż w 2010 r. oboje małżonkowie prowadzili dobrze prosperujące firmy, uzyskiwali dochody z pracy zawodowej uczestniczki i z najmu pawilonu, a udzielającą pożyczki była osoba zatrudniona na etacie, po zakupie własnego mieszkania za gotówkę oraz pomimo tego, że były to pieniądze jej matki, obecnie nieżyjącej,

- małżonkowie nie posiadali oszczędności kwocie 200.000 zł w sejfie we wspólnym domu, mimo wykazania przez wnioskodawcę, że sejf taki był oraz pomimo wiarygodnych czynności podejmowanych przez wnioskodawcę w celu odzyskania gotówki, takich jak zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa kradzieży;

2. błędne przyjęcie, że:

- wartość składników majątkowych przyznanych uczestniczce w pkt IIa.1-78 wynosi łącznie 30.640 zł, mimo że jest to kwota 55.414,95 zł,

- opłaty z tytułu umowy dzierżawy gruntu pod pawilonem przy ul. (...) po 20 września 2011 r. powinny obciążać oboje małżonków,

- nakład wnioskodawcy z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci 35.000 zł, pochodzących ze sprzedaży samochodu A. (...), powinien podlegać rozliczeniu tylko co do kwoty 17.500 zł,

- rozliczenie pożytków uzyskiwanych przez uczestniczkę z prowadzonej przez nią działalności gospodarczej jest niezasadne;

3. naruszenie art. 316 k.p.c. poprzez zaniechanie rozliczenia środków zgromadzonych na koncie uczestniczki;

4. naruszenie 321 § 1 k.p.c. poprzez uwzględnienie w rozliczeniach wartości kwot dotyczących opłat i innych danin publicznych od nieruchomości objętych do czasu przyznania ich na wyłączną własność uczestnikom postanowieniem z dnia 31 marca 2014 r., pomimo braku dokładnego określenia tego żądania przez uczestniczkę.

Wskazując na to, skarżący wniósł o zmianę postanowienia przez:

- oddalenie roszczeń uczestniczki w zakresie rozliczenia kwoty 35.000 zł przekazanej wnioskodawcy za samochód M., rozliczenia kwoty 26.000 zł w zakresie spłaty pożyczki udzielonej rzekomo przez Z. B., rozliczenia kwoty 20.898,82 zł w zakresie opłat ponoszonych przez uczestniczkę za dzierżawę gruntu przy ul. (...),

- uwzględnienie żądania wnioskodawcy rozliczenia kwoty 200.000 zł, zasądzenie od A. K. (1) kwot: 34.000 zł tytułem rozliczenia nakładu dokonanego przez P. K. na majątek wspólny, 40.000 zł stanowiącej darowiznę od M. K. jedynie dla syna, zainwestowaną we wspólny majątek, 32.000 zł tytułem pożytków pobranych przez uczestniczkę z majątku wspólnego stron w postaci wyposażenia i towaru w sklepie przy ul. (...),

ewentualnie o uchylenie orzeczenia w zaskarżonej części do ponownego rozpoznania Sądowi instancji.

A. K. (1) zaskarżyła postanowienie w punktach: I.61, I.86, II.a1, II a3-a78, IV i VI, zarzucając:

1. naruszenie prawa materialnego:

- art. 211 k.c. w zw. z art. 46 k.r.o. i art. 1035 k.c. poprzez jego zastosowanie i przyznanie ruchomości stanowiących wyposażenie domu na wyłączną własność uczestniczki, podczas gdy powinny być one podzielone w naturze,

- art. 207 k.c. w zw. z art. 46 k.r.o. i art. 1035 k.c. poprzez nierozliczenie pożytków i korzyści uzyskanych przez wnioskodawcę wskutek korzystania ponad udział z samochodów stanowiących majątek wspólny i używania ich do prowadzenia działalności gospodarczej,

- art. 45 § 1 k.r.o. poprzez rozliczenie jako nakładu z majątku odrębnego wnioskodawcy na majątek wspólny wartości samochodu A. (...), podczas gdy pieniądze uzyskane ze sprzedaży pojazdu spożytkowane zostały na zaspokojenie potrzeb rodziny,

2. błąd w ustaleniach faktycznych poprzez:

- uznanie, że wartość samochodu A. (...) w chwili sprzedaży wynosiła 35 000 zł i taka też kwota została wykorzystana na zakup mebli, podczas gdy nie była ona szacowana przez biegłego, a przeznaczona została na wspólne wydatki małżonków, nieudowodnione,

- uznanie, że dom przy ul. (...) w K. został kupiony częściowo z oszczędności P. K.,

- błędne przyjęcie, że M. K. dysponowała kwotą 50.000 zł, którą przekazała wnioskodawcy i która miała być jej zwrócona w czasie pogorszenia się stosunków małżeńskich,
- błędne ustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodzi płaskorzeźba papieża opisana w punkcie 86., gdzie pozycja ta jest zdublowana z pkt 33.,
- błędne ustalenie, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi wierzytelność w kwocie 105,48 zł na rachunku P. K. w dniu 20 września 2010 r.,
- błędne ustalenie, że nakładem z majątku odrębnego wnioskodawcy na majątek wspólny jest kwota 108,85 zł tytułem opłaty za abonament telewizyjny, gdyż media nie stanowią majątku wspólnego, a opłaty za nie są nakładami na ten majątek,
- błędne ustalenie, że uczestniczka dokonała wypłaty kwoty 59 900 zł na bliżej nieokreślony cel, mimo że nie miała ona dostępu do bankowości elektronicznej na tym rachunku,
- obrazę art. 233 k.p.c. poprzez dowolną ocenę materiału dowodowego i uznanie, że matka wnioskodawcy miała kwotę 50.000 zł., nieobdarzenie przymiotem wiarygodności zeznań uczestniczki co do przeznaczenia wypłacanej przez nią kwoty 59.900 zł, uznanie, że prawo umowy dzierżawy powinno przyspaść uczestnicze,
- naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. przez brak odniesienia się do nakładów poczynionych przez uczestniczkę z jej majątku odrębnego na majątek wspólny w postaci inwestycji na ogród.

W oparciu o te zarzuty skarżąca wniosła o zmianę orzeczenia przez:

- podział składników opisanych w punktach 1-83 w naturze,
- przyznanie wnioskodawcy wierzytelności z prawa umowy dzierżawy od (...) Spółdzielni Mieszkaniowej,
- rozliczenie pożytków uzyskanych przez wnioskodawcę wskutek korzystania ponad udział z samochodów marki M. (...) i J. (...) i wykorzystywanie ich do prowadzenia działalności gospodarczej, a w związku z tym dopuszczenie dowodu z opinii biegłego,
- ustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodziła kwota 50.164,23 zł, znajdująca się na rachunku bankowym wnioskodawcy, wypłacona w dniu 16 września 2011 r.,
- oddalenie wniosku o rozliczenie kwoty 108,85 zł tytułem nakładu z majątku odrębnego wnioskodawcy na majątek wspólny w postaci opłaty za Cyfrę +,
- oddalenie wniosku o rozliczenie kwoty 35.000 zł tytułem nakładów z majątku odrębnego wnioskodawcy na majątek wspólny w postaci wartości samochodu A. (...),
- rozliczenie nakładów w kwocie 13.754,30 zł z majątku odrębnego uczestniczki na majątek wspólny tytułem opłat za gaz od dnia ustanowienia rozdzielnosci majątkowej oraz w kwocie 800 zł wydatkowanej na utrzymanie ogrodu,
- ustalenie, że w skład majątku wspólnego nie wchodzi płaskorzeźba papieża opisana w pkt 67,
- oddalenie wniosku o ustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodziła kwota 59.900 zł,
- oddalenie wniosku o uznanie, że w skład majątku wspólnego wchodzi wierzytelność w kwocie 105,48 zł na rachunku P. K. na datę 20 września 2010 r.,

ewentualnie o uchylenie postanowienia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji oraz zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kosztów postępowania apelacyjnego.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 10 kwietnia 2014 r. P. K. oświadczył, że chce uzyskać prawo dzierżawy gruntu przy ul. (...) w K. (k.740).

Z kolei uczestniczka wносиła o zażądanie informacji od Banku (...), czy prowadzony był rachunek bankowy dla P. K. (k.740v.).

W piśmie procesowym z dnia 17 listopada 2015 r. (k.846-847) uczestniczka wniosła o:

- przyznanie wierzytelności znajdujących się w dniu 29 września 2011 r. na oszczędnościowych książeczkach obiegowych: nr (...) - (...) i nr (...) - (...) w Banku (...) na rzecz wnioskodawcy ze spłatą na rzecz uczestniczki,
- ustalenie, że wierzytelności znajdujące na lokatach terminowych w Banku (...) o numerach: (...), (...) i (...) stanowiły majątek wspólny i przyznanie ich wnioskodawcy ze spłatą na rzecz uczestniczki,
- oddalenie wniosku o rozliczenie kwot z rachunku nr (...),
- przyznanie wnioskodawcy wierzytelności zgromadzonych na rachunku bankowym nr (...) w Banku (...) ze spłatą na rzecz uczestniczki.

W piśmie procesowym z tego samego dnia (k.849-855) wnioskodawca wniósł o:

- przyznanie na jego rzecz wkładów oszczędnościowych zgromadzonych na terminowej książeczce oszczędnościowej (...) SA Oddział (...) w łącznej kwocie 24.512,19 zł ze spłatą uczestniczki w kwocie 12.256 zł w terminie jednego miesiąca od uprawomocnienia się orzeczenia,
- przyznanie na jego rzecz wkładu oszczędnościowego zgromadzonego na terminowej książeczce oszczędnościowej (...) SA Oddział (...) w kwocie 61,12 zł ze spłatą uczestniczki w kwocie 31 zł w terminie jednego miesiąca od uprawomocnienia się orzeczenia,
- zobowiązanie uczestniczki do złożenia najpóźniej na rozprawie oświadczenia, że nie posiada papierowego dokumentu książeczki (...) SA Oddział (...),
- oddalenie wniosku o rozliczenie kwot zdeponowanych na rachunku nr (...) (nazwanym lokata terminowa progresja 1 – kwota 59.202,44 zł i 2 – kwota 30.490, 93 zł) oraz na rachunku nr (...) – kwota 62.658,91 zł, albowiem środki te pochodziły z majątku M. K.,
- odnośnie nierozliczenia środków zgromadzonych na rachunku nr (...), P. K. podał, że miał na myśli nieustalenie salda tego rachunku na dzień 20 września 2011 r. i jego podział, o czym wspomina Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia.

Na rozprawie w dniu 1 lutego 2016 r. wnioskodawca popierał apelację, podtrzymał wniosek o przyznanie jemu prawa dzierżawy, podniósł, że spłaty z tytułu przyznania wkładów oszczędnościowych z książeczki chciałby dokonać w terminie dwóch miesięcy (k.865).

Uczestniczka popierała własną apelację, podniosła, że wartość prawa dzierżawy powinna być ustalona jako suma rocznego czynszu i podatku obciążającego dzierżawcę (370 zł), podała także, iż nie posiada książeczki (...) SA Oddział (...), o której istnieniu dowiedziała się dopiero w toku postępowania (k.865-865v.).

W dniu 9 lutego 2016 r. A. K. (1) złożyła pismo procesowe (k.868), do którego dołączyła wydruk z dnia 4 lutego 2016 r. dotyczący salda na rachunku (...) (k.870) i wyjaśniła, że od tej kwoty należy odjąć zapłacone przez nią zobowiązania, rozliczone już przez Sąd Rejonowy: 26.000 zł tytułem spłaty pożyczki dla Z. B. (dowód wypłaty – k.872), 35.000 zł przekazane mężowi na zakup samochodu (dowód wypłaty – k.871) i 1.385 zł tytułem spłaty całości zadłużenia w cału zamknięcia wspólnego rachunku (k.873). Ponadto uczestniczka podniosła, że zostały rozliczone środki wypłacone z

jej rachunku w wysokości 59.900 zł na spłatę zobowiązań firmy (...). Były one wypłacane w formie gotówki i wpłacane na rachunek (...), a następnie drogą elektroniczną, do czego upoważnienie miał jedynie jej mąż, przekazywane były na rachunek firmy (...) przelewem zdefiniowanym (...). Wpłata gotówki na wspólny rachunek zwolniona była od opłat, a wpłata na konto firmowe wiązała się z koniecznością zapłaty prowizji.

W dniu 25 sierpnia 2011 r. uczestniczka wypłaciła z rachunku bankowego nr (...) w Banku (...) SA (jej E.) kwotę 20.000 zł, a w dniu 19 września 2011 r. – kwotę 21.000 zł (k.109-110). Na rachunek nr (...) P. K. została dokonana w dniu 29 sierpnia 2011 r. wpłata w kwocie 9.000 zł, która tego samego dnia została przelana na rachunek nr (...), prowadzony w Banku (...) SA w W. dla spółki (...) (k.238 i 829). Taka sama operacja nastąpiła w dniu 5 września 2011 r. – dokonano wpłaty kwoty 10.500 zł na rachunek wnioskodawcy, którą następnie przelano na spółki (...) (k.238v. i 829v.). Pieniądze te przeznaczono na spłatę zobowiązań wspólników, co wynika jednoznacznie z historii rachunku spółki (k. 829-829v.). W dniu 12 września 2011 r. została dokonana wpłata na rachunek wnioskodawcy kwoty 10.400 zł (k.238v.), która tego samego dnia została przelana na rachunek spółki (...) (k.830). Taka sama operacja nastąpiła w dniu 19 września 2011 r. – wpłacono pieniądze na rachunek wnioskodawcy i tego samego dnia dokonano przelewu w kwocie 10.500 zł (k.238v.), która wpłynęła na rachunek spółki (...) (k.830v.). Pieniądze te przeznaczono na spłatę zobowiązań wspólników (historia rachunku nr (...) – k.830-830v.).

W toku postępowania apelacyjnego, Sąd ustalił, że P. K. ma w Banku (...) SA Oddział w K. obiegową książeczkę oszczędnościową nr (...) i oszczędnościową książeczkę na wkłady terminowe nr (...) (k.743). Saldo na pierwszej z nich wynosi 61,12 zł (k.743), a na drugiej – 24.512,19 zł (k.853).

W oparciu o wydruk z dnia 4 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy ustalił z kolei, że saldo rachunku bankowego nr (...), prowadzonego dla A. K. (1) w Banku (...) SA w K., wynosiło na dzień 20 września 2011 r. 90.243,50 zł (k.870).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacje zasługują na częściowe uwzględnienie.

Przede wszystkim zaskarżone postanowienie podlega zmianie w zakresie wadliwego sformułowania zawartego w pkt I, bowiem określone w dalszej jego części składniki wchodzi do majątku wspólnego A. K. (1) i P. K., a nie „końcowego podziału” tego majątku, wobec czego wyeliminowano takie określenie.

To samo dotyczy zawartego w pkt I podpunkt 1. określenia „wierzytelność z prawa umowy” dzierżawy, bowiem w istocie chodzi o prawo dzierżawy.

Z kolei w pkt I podpunkt 61. wskazana jest płaskorzeźba papieża, podczas gdy ta sama rzecz wymieniona jest już w punkcie I podpunkt 33 (płaskorzeźba z wizerunkiem Ojca Świętego), co skutkuje uchycieniem rozstrzygnięcia zawartego w pkt 61.

Ponieważ P. K. ma w Banku (...) SA Oddział w K. obiegową książeczkę oszczędnościową nr (...) i oszczędnościową książeczkę na wkłady terminowe nr (...), z saldem odpowiednio: 61,12 zł i 24.512,19 zł, a wadliwe jest określenie zawarte w pkt I podpunkt 86., że w skład majątku wspólnego wchodzi wierzytelność w kwocie 105,48 zł na rachunku P. K. nr (...) w Banku (...) SA na datę 20 września 2010 r., bowiem, po pierwsze, niezrozumiała jest wskazana data, po drugie zaś, jeżeli środki takie znajdowały się na rachunku bankowym w dacie ustania wspólności ustawowej, to kwota ta podlega rozliczeniu, bez wymieniania jej w treści postanowienia jako składnik tego majątku, tu bowiem wskazuje się jedynie istniejące składniki majątkowe, to zmieniono zaskarżone postanowienie w tym zakresie w całości i nadano mu brzmienie: „wkłady oszczędnościowe zgromadzone na terminowych książeczkach oszczędnościowych Banku (...) o numerach: (...) – w kwocie 24.512,19 zł i (...) – w kwocie 61,12 zł”.

Uczestnicy zgodnie wniesli o przyznanie P. K. prawa dzierżawy od (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w K. terenu o powierzchni 40,30 m², położonego w K. przy ul. (...), wobec czego uchylono zaskarżone postanowienie w punkcie II litera a) podpunkt 1, a zmieniono w całości orzeczenie w punkcie II litera b) podpunkt 7., przyznając wnioskodawcy

to prawo. Jego wartość ustalono na kwotę 6.850 zł, tj. równowartość rocznego czynszu (12 x 540 zł), powiększoną o podatek obciążający najemcę (370 zł rocznie). Uchyłono zaskarżone postanowienie w punkcie II litera a) podpunkt 58., bowiem wskazana tam ruchomość została już przyznana uczestniczce w punkcie II litera a) podpunkt 31.

W punkcie II litera b) dodano podpunkt 8., w związku z przyznaniem wnioskodawcy wkładów oszczędnościowych zgromadzonych na terminowych książeczkach oszczędnościowych Banku (...) SA.

Wnioskodawca otrzymał zatem płaskorzeźby: (...) o wartości 120 zł, z wizerunkiem Matki Boskiej o wartości 150 zł i z wizerunkiem J. o wartości 180 zł, dwa komplety opon o wartości 2.400 zł, prawo dzierżawy od (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w K. terenu o powierzchni 40,32 m², położonego w K. przy ul. (...) o wartości 6.850 zł oraz wkłady oszczędnościowe zgromadzone na terminowych książeczkach oszczędnościowych (...) SA O/K. o numerach: (...) – w kwocie 24.512,19 zł i (...) – w kwocie 61,12 zł. Ponadto rozliczeniu podlega saldo na rachunku bankowym P. K. nr (...) w Banku (...) SA na dzień ustania wspólności ustawowej (omyłkowo wskazany przez Sąd Rejonowy jako 20 września 2010 r.) w kwocie 105,48 zł (k.238v.). Łączna wartość tych składników wynosi 34.378,79 zł, a zatem należna jest na rzecz uczestniczki spłata w kwocie 17.189,40 zł.

Z kolei uczestniczka otrzymała pozostałe ruchomości o wartości 29.270 zł oraz wyposażenie sklepu o wartości 2.210 zł i towar w tym sklepie o wartości 13.485,54 zł, co wynika z opinii biegłego A. B. (k.397) w związku z danymi z remanentu na dzień 20 września 2011 r. (k.164-166), czyli łącznie składniki majątkowe o wartości 44.965,54 zł, a zatem powinna dokonać spłaty na rzecz wnioskodawcy w kwocie 22.482,77 zł.

Bezzasadne jest żądanie A. K. (1) podziału ruchomości stanowiących wyposażenie domu, skoro to tylko ona korzysta od dłuższego czasu z tych rzeczy po wyprowadzeniu się wnioskodawcy, jej też przyznano na wyłączną własność nieruchomości zabudowaną tym budynkiem.

Rozliczeniu podlega saldo rachunku osobistego uczestniczki w Banku (...) SA Oddział w K. nr (...) na dzień 20 września 2011 r. w kwocie 90.243,50 zł (k.870). Wnioskodawcy należy się z tego tytułu spłata w wysokości 45.121,75 zł.

Z majątku wspólnego na majątek osobisty wnioskodawcy został poniesiony nakład w postaci wkładu P. K. do spółki cywilnej (...) w kwocie 25.000 zł, w związku z czym, jak przyjął to Sąd Rejonowy (k.662), wnioskodawca powinien zwrócić połowę tej kwoty.

Ostatecznie zatem A. K. (1) powinna dokonać spłaty na rzecz P. K. w kwocie 37.915,12 zł (22.482,77 zł + 45.121,75 zł – 17.189,40 zł – 12.500 zł).

Mając to na względzie, zmieniono zaskarżone postanowienie w pkt III w ten sposób, że zasądzono od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy spłatę we wskazanej kwocie, zamiast w kwocie 13.842,26 zł, pozostawiając przyjęte przez Sąd Rejonowy warunki płatności tej kwoty.

Wnioskodawca poniósł wydatki ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny:

- zapłacił składki w kwocie 2.527,92 zł na ubezpieczenie samochodu M. (...),
- zapłacił składkę w kwocie 224 zł na ubezpieczenie domu,
- zapłacił kwotę 217 zł tytułem opłaty abonamentu telewizji (...) + Cyfrowy w domu przy ul. (...), w niezrozumiały sposób kwestionowaną przez uczestniczkę, bowiem był to wydatek związany z korzystaniem ze wspólnego domu wyłącznie przez A. K. (1).

Uczestniczka poczyniła z kolei następujące nakłady i wydatki ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny:

- spłaciła zadłużenie na wspólnym rachunku bankowym w kwocie 1.385 zł,

- zapłaciła składkę w kwocie 2.049 zł na ubezpieczenie domu i podatek – 1.142,60 zł,
- poniosła opłatę za energię elektryczną na nieruchomości przy ul. (...) w K. w kwocie 339,28 zł.
- zapłaciła 20.124,48 zł tytułem opłat związanych z dzierżawą gruntu przy ul. (...) w K..

W odniesieniu do ostatnio wymienionej należności zauważyć należy, iż wnioskodawca skutecznie zakwestionował zaliczenie na poczet sumy przyjętej przez Sąd pierwszej instancji, wbrew zapisom umów z dnia 15 lipca 2010 r. (k.527) i 5 stycznia 2013 r. (k.525), opłaty za energię elektryczną, które obciążały najemców, co obniża wiarygodność, przyjętą przez Sąd Rejonowy w kwocie 20.898,82 zł, o 774,34 zł. Uczestniczka, wbrew twierdzeniom apelacji wnioskodawcy, określiła wyraźnie roszczenie w tym zakresie (k.431, 438, 577, 587, 599, 617).

Z kolei, jak przyjął Sąd Rejonowy (k.662), do majątku wspólnego nie wchodzi własność pawilonu położonego w K. przy ul. (...). Został on bowiem zbudowany przez P. K. przed zawarciem związku małżeńskiego, a nie stanowi części składowej gruntu, co jednoznacznie wynika z umowy dzierżawy. W takiej sytuacji pawilon ten, jako odrębna ruchomość, stanowi albo majątek osobisty wnioskodawcy albo przedmiot współwłasności byłych małżonków, ale nieobjęty wspólnością ustawową. Wzajemne rozliczenia z tytułu jego posiadania nie podlegają zatem rozpoznaniu w niniejszej sprawie.

Logiczną konsekwencją takiej oceny jest rozliczenie jedynie opłat poniesionych przez A. K. (1) w związku z dzierżawą gruntu przy ul. (...).

Nie zostało wykazane roszczenie wnioskodawcy o rozliczenie kwoty 32.000 zł z tytułu pożytków pobranych przez uczestniczkę z majątku wspólnego w postaci wyposażenia i towaru w sklepie prowadzonym przez nią przy ul. (...), bowiem P. K. ograniczył się do matematycznego wyliczenia należności, przy założeniu, że miesięczny dochód uczestniczki wynosił 4.000 zł (k.463-464). Jak zaś wynika z powołanego przez Sąd Rejonowy postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2011 r., V CSK 28/11, OSNC-ZD 2013/2/24, przy rozliczaniu pożytków i innych przychodów ze wspólnego majątku na podstawie art. 618 § 1 k.p.c. w zw. z art. 207 k.c., sąd uwzględnia rzeczywistość, rynkową zdolność kreowania przez ten majątek pożytków naturalnych i cywilnych (art. 53 i 54 k.c.), którą wyznaczać będzie możliwy do uzyskania czynsz najmu lub dzierżawy tego majątku lub jego poszczególnych składników. Dochód uzyskiwany przez współwłaściciela przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 551 k.c. dzięki jego osobistej pracy, nie jest równoznaczny z pożytkami i innymi przychodami z tego przedsiębiorstwa, podlegającymi rozliczeniu w postępowaniu działowym.

Łącznie zatem uczestniczka może domagać się od uczestnika zwrotu połowy poniesionych przez nią nakładów i wydatków, tj. kwoty 12.520,18 zł (692,50 zł + 10.062,24 zł + 1.024,50 zł + 571,30 zł + 169,64 zł), a wnioskodawca od uczestniczki – połowy jego wydatków, tj. kwoty 1.484,46 zł (1.263,96 zł + 112 zł + 108,50 zł).

Wobec tego zmieniono zaskarżone postanowienie w punktach IV, V i VI w całości i zasądzono tytułem zwrotu nakładów i wydatków z majątków osobistych na majątek wspólny: od P. K. na rzecz A. K. (1) kwotę 12.520,18 zł, a od A. K. (1) na rzecz P. K. kwotę 1.484,46 zł – obie płatne w terminie do 12 maja 2016 r., z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w zapłacie oraz oddalono w pozostałej części żądania wnioskodawcy i uczestniczki rozliczenia nakładów z ich majątków wspólnych na majątek osobisty i pobranych pożytków.

Zmiana zaskarżonego orzeczenia we wskazanym zakresie nastąpiła zgodnie z art. 386 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

W odniesieniu do zarzutu wydatkowania przez wnioskodawcę pieniędzy uzyskanych ze sprzedaży samochodu marki A., kupionego przez niego za kwotę 20.000 marek niemieckich przed zawarciem małżeństwa, podnieść należy, iż P. K. nie wykazał, jaką dokładnie kwotę uzyskał ze sprzedaży (z ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że zbył on samochód w dniu 23 września 1999 r. za kwotę około 35.000-40.000 zł), ani też na co konkretnie ją przeznaczył, bowiem ograniczył się do ogólnego stwierdzenia, że pieniądze przeznaczone na umeblowanie domu. Nie wiadomo zatem w jaki sposób kwota ta miałaby być rozliczona, biorąc pod uwagę, że ruchomości zostały podzielone, czego skarżący

nie kwestionował, a ich obecna wartość jest z pewnością niższa niż w chwili nabycia. Zgodzić należy się zatem z uczestniczką, że pieniądze ze sprzedaży samochodu zostały poniesione na zaspakajanie potrzeb rodziny.

Co do przekazania P. K. przez M. K. kwoty 40.000 zł, podnieść należy, że jakkolwiek uzasadnienie Sądu Rejonowego w tym zakresie jest niejasne (k.660-661), to niewątpliwie na podstawie umowy sprzedaży z dnia 5 marca 2008 r. P. i A. małżonkowie K. nabyli nieruchomości przy ul. (...) w K. do majątku wspólnego. Jeżeli pieniądze miały pochodzić od matki wnioskodawczyni, to i tak przeznaczone zostały na zakup składnika majątku wspólnego. Nie może być zatem mowy o nakładzie z majątku osobistego na majątek wspólny, bowiem majątek w takiej postaci nie istniał (powstał dopiero na skutek nabycia nieruchomości). Wnioskodawca nie twierdzi zaś, że nieruchomości stanowi jego majątek osobisty.

Prawidłowe są ustalenia Sądu pierwszej instancji, że M. K. przekazała kwotę 50.000 zł wnioskodawcy, który umieścił ją na własnej lokacie, a w związku z narastającym konfliktem między małżonkami, zwróciła się do syna o zwrot tych pieniędzy, co nastąpiło w dniu 16 września 2011 r., kiedy otrzymała kwotę 50.164,23 zł. Wnioskodawca w przekonujący sposób wyjaśnił (k.260, 267-270, 775-776, 812), że kwota 50.000 zł pochodziła z lokaty terminowej założonej przez jego matkę w dniu 16 listopada 2005 r. na rachunku o nr (...). Lokata ta była przelana w dniu 22 lutego 2008 r. na konto nr (...) jako lokata subskrybowana – progresja w PLN, a następnie przelana w dniu 18 marca 2008 r. na konto o nr (...) jako lokata subskrybowana w PLN na okres jednego roku. W dniu 18 marca 2009 r. lokata ta wygasła, a ponieważ M. K. przebywała w szpitalu, wnioskodawca przelał te pieniądze na swój rachunek o nr (...), a następnie w dniu 16 września 2011 r. zwrócił je na konto matki.

Bezzasadny jest wniosek A. K. (1) o rozliczenie wierzytelności z lokat terminowych w Banku (...) i nr (...), albowiem środki te należały do M. K., co wynika z wyciągów bankowych (k.754, 755, 813, 814). W tym zakresie Sąd Okręgowy podziela argumentację wnioskodawcy przedstawioną w pismach z 22 maja 2015 r. (k.776) i 20 listopada 2015 r. (k.851-852), która znajduje potwierdzenie w zaświadczeniu Banku (...) SA z dnia 21 maja 2015 r. (k.854).

Z kolei przekonująca jest argumentacja uczestniczki (k.868) co do przeznaczenia środków wypłaconych z jej rachunku w formie gotówki, które wpłacane zostały na rachunek nr (...) wnioskodawcy, a następnie drogą elektroniczną, przelewem zdefiniowanym (...), przekazane były na rachunek firmy (...) celem uregulowania zobowiązań wspólników, co uzasadnione było tym, że wpłata gotówki na wskazany rachunek zwolniona była od opłat, a wpłata na konto firmowe wiązała się z koniecznością zapłaty prowizji.

Sąd Okręgowy nie dał wiary twierdzeniom uczestniczki, że pieniądze w kwocie 26.000 zł, wypłacone w dniu 5 października 2011 r. z jej rachunku w Banku (...) SA (k. 301, 872), zostały przeznaczone na spłatę pożyczki udzielonej jej w 2010 r. przez Z. B.. Wątpliwe jest, w świetle przekonujących argumentów wnioskodawcy, czy pożyczka taka została w ogóle udzielona, skoro w 2010 r. P. K. prowadził działalność gospodarczą w (...) spółki (...), A. K. (1) – własną działalność pod nazwą (...), a ponadto uzyskiwała ona dochody z pracy zawodowej i najmu pawilonu przy ul (...) w K., zaś udzielającą pożyczki była osoba zatrudniona na etacie, po zakupie własnego mieszkania za gotówkę, przy czym pieniądze miały należeć do jej nieżyjącej już matki. Pieniądze te miały być przeznaczone na bliżej nieokreślony remont domu. Biorąc pod uwagę, że kwota 26.000 zł została wypłacona przez A. K. (1) wówczas, gdy istniał już ostry konflikt między małżonkami, należy z dużą ostrożnością podejść do twierdzenia uczestniczki, że pieniądze przeznaczyła na spłatę pożyczki. Skoro A. K. (1) samodzielnie dysponowała tą kwotą, to powinna zdawać sprawę sobie, że może to być przedmiotem sporu z mężem, a zatem jeżeli miała ją przeznaczyć na określony cel, to powinna już wówczas zadbać o wiarygodne tego potwierdzenie. Powołanie tej okoliczności w toku postępowania o podział majątku wspólnego należy ocenić jako zgłoszone na potrzeby tego postępowania, w celu zmniejszenia zobowiązań uczestniczki wobec wnioskodawcy.

Nie zostało również wykazane, że A. K. (1) przekazała wnioskodawcy w dniu 26 września 2011 r. kwotę 35.000 zł na zakup samochodu marki M.. (k.301, 871). Zauważyć należy, iż pierwotnie uczestniczka podnosiła, że kwotę taką miała pożyczyć wnioskodawcy dnia 26 września 2011 r. w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą (k.76), a składając informacyjne wyjaśnienia podała (k.92), że pieniądze były przeznaczone na zakup samochodu M. na

przełomie sierpnia i września 2011 r. Wnioskodawca trafnie podniósł, że ustalenia w tym zakresie zostały poczynione jedynie w oparciu o zeznania uczestniczki i wyciąg z jej rachunku bankowego, bez uwzględnienia, że uczestnicy od lipca 2011 r. pozostawali w silnym konflikcie, skutkiem czego było opuszczenie domu przez wnioskodawcę w dniu 20 września 2011 r. Jeżeli zatem miało nastąpić przekazanie takiej kwoty na określony cel, to A. K. (1) powinna uzyskać wiarygodne tego potwierdzenie.

Sąd Okręgowy podziela natomiast ocenę Sądu pierwszej instancji, że wnioskodawca nie wykazał, iż w sejfie w domu były zgromadzone oszczędności w kwocie 200.000 zł, które miała zabrać uczestniczka (k.657, 660). Odmienne twierdzenie P. K. jest zupełnie dowolne i niczym nie potwierdzone.

Sąd Rejonowy prawidłowo nie uwzględnił żądań uczestników co do rozliczenia korzyści i wydatków związanych z posiadaniem składników majątku wspólnego. Wskazane przez A. K. (1) koszty związane z zamieszkiwaniem w domu przy ul. (...) (należność za gaz w kwocie 13.754,30 zł i nakłady na utrzymanie ogrodu w kwocie 800 zł) obciążają uczestniczkę, która sama korzystała z nieruchomości po wyprowadzeniu się stamtąd wnioskodawcy. Nie znajduje uzasadnienia żądanie zwrotu wynagrodzenia za korzystanie z samochodów przez wnioskodawcę. P. K. był ich właścicielem, a samo ich posiadanie nie przynosiło dochodu w ramach prowadzonej okresowo działalności gospodarczej. Wadliwe jest przy tym sformułowanie żądania jako wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy ponad udział (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2013 r., III CZP 88/12, OSNC 2013/9/103).

Prawidłowe jest rozstrzygnięcie o kosztach sądowych.

Obie apelacje oddalono zatem w pozostałej części na podstawie art. 385 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 z późn. zm.) nakazano pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kielcach od P. K. i A. K. (1) kwoty po 37,50 zł tytułem kosztów poniesionych w łącznej kwocie 75 zł za uzyskanie informacji od Banku (...) SA w W. (k.760, 786 i 838).

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego zapadło na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2013 r., IV CZ 74/13, LEX nr 1388478).

SSO Rafał Adameczyk SSO Cezary Klepacz SSO Hubert Wicik